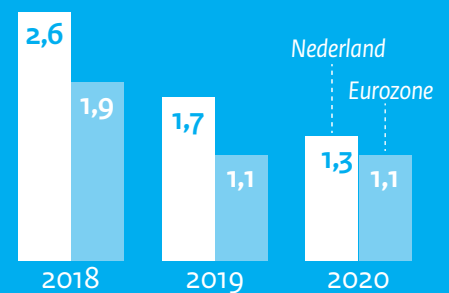

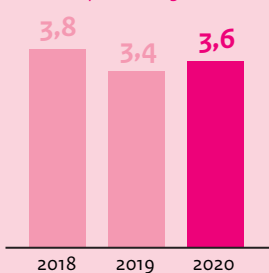

Decemberraming: Economisch vooruitzicht 2020

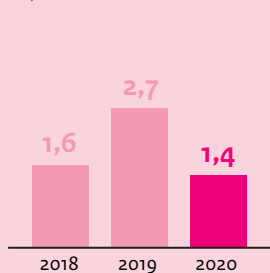
Lagere groei bbp Maar hoger dan gemiddelde eurozone bbp-groei (%)

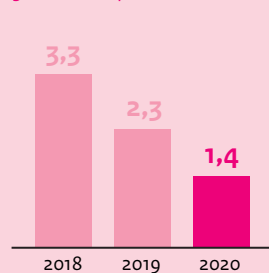
Werkloosheid in % beroepsbevolking

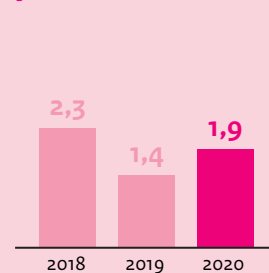
Inflatie hctp, in %

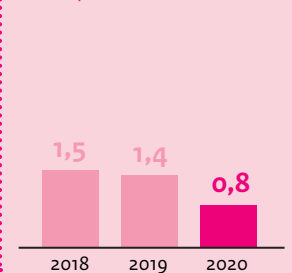
Relevante wereldhandel groei, in % bbp

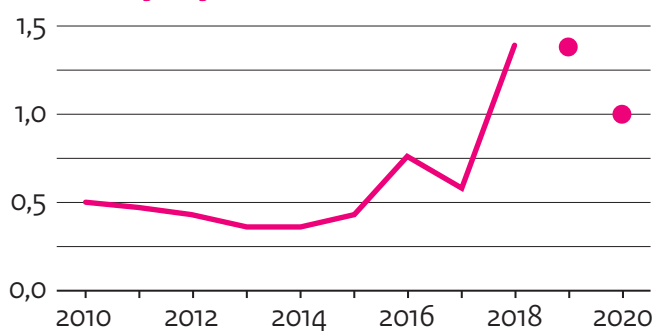
Particuliere consumptie groei, in %

Saldo overheidsbegroting in % bbp

Onderuitputting overheidsbegroting in % van de begroting

- Nederlandse **economische groei** valt terug door mondiale groei-afzwakking
- **Stikstof- en PFAS-problematiek** heeft relatief klein negatief effect op de groei, circa 0,1 %-punt
- Meeste **pensioenuitkeringen** blijven nagenoeg gelijk door uitstel kortingen

Risico's

Brexit

handelsbeleid Amerika

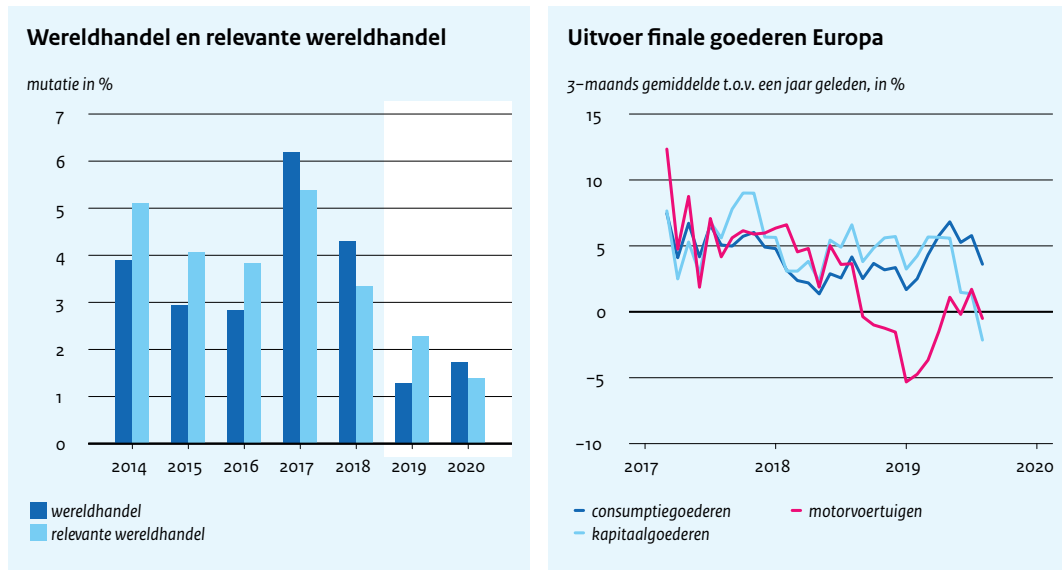

bouw (stikstof, PFAS)

Kerngegevens voor Nederland, 2015-2020

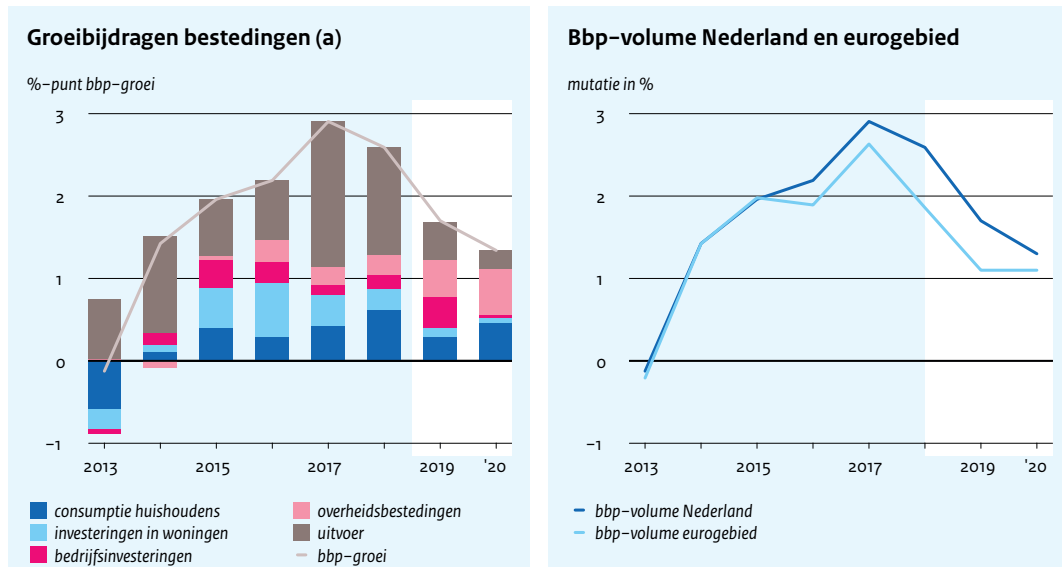
	2015	2016	2017	2018	2019	2020
<i>mutaties per jaar in %</i>						
Internationale economie						
Relevant wereldhandelsvolume goederen en diensten	4,2	3,9	5,5	3,3	2,3	1,4
Concurrentenprijs (a)	5,0	-3,0	2,1	0,3	2,3	1,0
Olieprijs (dollars per vat)	52,4	43,8	54,3	70,9	63,8	58,7
Eurokoers (dollar per euro)	1,11	1,11	1,13	1,18	1,12	1,11
Lange rente Nederland (niveau in %)	0,7	0,3	0,5	0,6	-0,1	-0,2
Volume bbp en bestedingen						
Bruto binnenlands product (bbp, economische groei)	2,0	2,2	2,9	2,6	1,7	1,3
Consumptie huishoudens	2,0	1,1	2,1	2,3	1,4	1,9
Consumptie overheid	-0,1	1,3	0,9	1,6	1,7	2,3
Investerings (inclusief voorraden)	29,1	-6,7	4,2	2,2	4,6	1,1
Uitvoer van goederen en diensten	7,4	1,7	6,5	3,7	2,3	2,2
Invoer van goederen en diensten	14,5	-2,0	6,2	3,3	3,0	2,9
Prijzen, lonen en koopkracht						
Prijs bruto binnenlands product	0,8	0,5	1,3	2,2	2,9	1,7
Uitvoerprijs goederen en diensten, exclusief energie	1,5	-1,3	1,3	1,0	1,2	1,0
Prijs goedereninvoer	-5,0	-4,5	3,6	2,7	-0,8	-0,2
Inflatie, geharmoniseerde consumentenprijsindex (hicp)	0,2	0,1	1,3	1,6	2,7	1,4
Loonvoet bedrijven (per uur)	-0,2	0,7	0,9	1,8	3,0	3,0
Cao-loon bedrijven (c)	1,2	1,5	1,5	2,0	2,5	2,8
Koopkracht, statisch, mediaan alle huishoudens	1,0	2,5	0,2	0,1	1,0	2,1
Arbeidsmarkt						
Beroepsbevolking	0,4	0,4	0,8	1,2	1,5	0,9
Werkzame beroepsbevolking	1,0	1,3	2,1	2,3	1,9	0,7
Werkloze beroepsbevolking (in duizend personen)	614	538	438	350	315	335
Werkloze beroepsbevolking (niveau in % beroepsbevolking)	6,9	6,0	4,9	3,8	3,4	3,6
Werkgelegenheid (in uren)	1,0	2,4	2,0	2,2	1,7	0,8
Overig						
Arbeidsinkomensquote (niveau in %)	72,8	73,9	73,3	73,1	73,9	74,8
Arbeidsproductiviteit bedrijven (per uur)	0,8	-0,2	0,9	0,6	0,1	0,6
Individuele spaarquote (in % beschikbaar inkomen) (b)	2,8	3,9	3,0	2,8	3,1	3,8
Saldo lopende rekening (niveau in % bbp)	6,3	8,1	10,8	11,2	9,4	9,5
<i>niveau in % bbp</i>						
Collectieve sector						
EMU-saldo	-2,0	0,0	1,3	1,5	1,4	0,8
EMU-schuld (ultimo jaar)	64,6	61,9	56,9	52,4	49,0	46,6
Collectieve lasten	36,9	38,4	38,6	38,7	39,2	38,9
Bruto collectieve uitgaven	45,0	44,0	42,9	42,5	42,2	42,6
(a) Goederen en diensten, exclusief grond- en brandstoffen.						
(b) Niveau; beschikbaar gezinsinkomen is inclusief collectieve besparingen.						
(c) Voorheen contractloon bedrijven.						

Groei (relevante) wereldhandel valt terug, in EU vooral in motorvoertuigen en kapitaalgoederen

Bron: CPB en Eurostat (link)

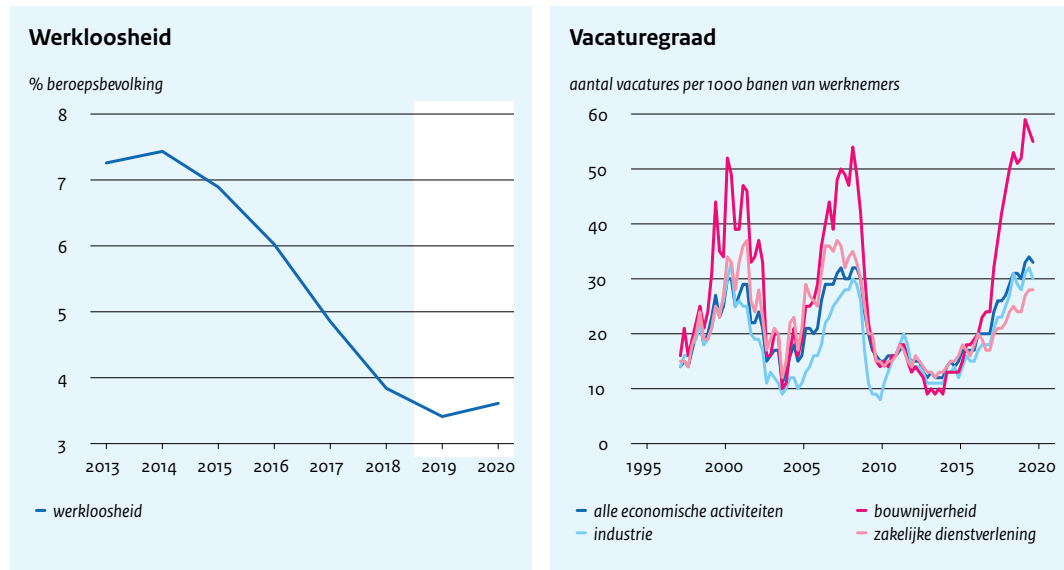
Groei zwakt af door uitvoer maar blijft die van het eurogebied overtreffen

(a) De finale en gecumuleerde intermediaire invoer zijn in mindering gebracht op de bestedingscategorieën.

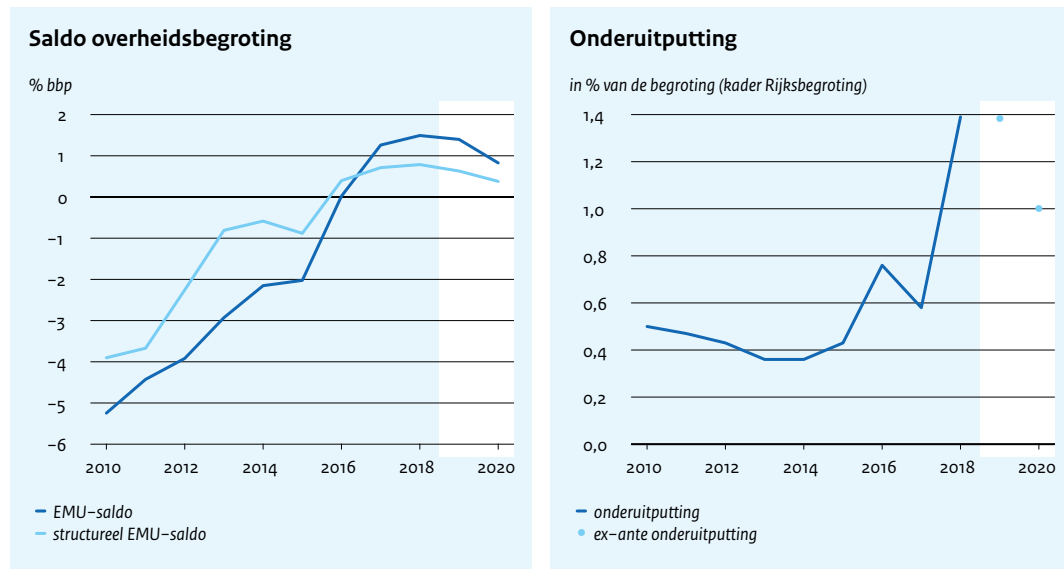
Bron: CBS, Eurostat en CPB (link)

Werkloosheid loopt licht op (links) en vacaturegraad in de bouw blijft uitzonderlijk hoog (rechts)

Bron: CBS en CPB (link)

Het begrotingssaldo in 2020 neemt af door expansief beleid, terwijl onderuitputting aanzienlijk blijft

Bron: ministerie van Financiën, CPB (link)